

En rättvis ekonomisk politik för framtiden

Sverige står inför omfattande samhällsutmaningar som kräver en ekonomisk politik som främjar full sysselsättning, stärker vår välfärd och påskyndar den nödvändiga klimatomställningen. Den rådande ekonomiska politiken och dess ramverk behöver anpassas för att möta dessa behov. Vi socialdemokrater måste stå fast vid vår vision om ett samhälle där ekonomiska resurser används effektivt och rättvist för att skapa trygghet och framtidstro för alla, inte bara några få. För att uppnå detta krävs en omställning av den ekonomiska politiken som sätter människors behov i centrum och möjliggör investeringar som är samhällsekonomiskt lönsamma på lång sikt.

Historiskt har full sysselsättning varit ett kärnvärde i socialdemokratisk politik. Att arbeta är inte bara en rättighet utan också en central del av människors frihetslängtan och möjlighet till självförverkligande. I dagens ekonomiska politik är full sysselsättning inte längre det primära målet, något som lett till ökad arbetslöshet och social utslagning. Vi föreslår därför att full sysselsättning åter ska bli det överordnade målet för den ekonomiska politiken.

För att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle behöver vi reformera det finanspolitiska ramverket. Det är inte rimligt att låta strikta regler för statens låneutrymme stå i vägen för investeringar som förbättrar samhället. Vi föreslår därför att skuldankaret höjs. Det är en nödvändighet när Sverige står inför massiva investeringar i infrastruktur, välfärd och klimatomställning. Det skapar större flexibilitet att hantera ekonomiska kriser och investera i framtiden. Vi vill samtidigt överväga en investeringsbudget som möjliggör lånefinansiering av samhällsekonomiskt lönsamma projekt, såsom infrastruktur, grön energi och utbildning.

Välfärdens långsiktiga finansiering kräver en skattereform som ökar rättvisan i skattesystemet. Dagens skattesystem har blivit oöverskådligt, och det brister i både neutralitet och likformighet. Vi föreslår en skattereform där de med högst inkomster och tillgångar ska bidra mer till den gemensamma välfärden. Reformerna ska också bidra till att höja skattekvoten för att säkra finansiering av välfärd, klimatomställning samt försvar och brottsbekämpning. Vidare behöver beskattningen av kapital ses över för att minska klyftor och stärka rättvisan. Insatserna mot skatteflykt, aggressiv skatteplanering och skadlig skattekonkurrens måste skärpas för att skydda vår gemensamma välfärd.

Det finns en tydlig ideologisk konfliktlinje i skattepolitiken, som grundas på skillnader i synen på välfärdspolitik. Den socialdemokratiska synen är att en generell och högkvalitativ välfärd för hela befolkningen kräver ett högt och rättvist skatteuttag. För den politiska högern har sänkta skatter emellertid ett egenvärde, vilket betalas med sämre välfärd och minskad trygghet för löntagarna. Därför är det inte möjligt att bedriva en socialdemokratisk välfärdspolitik med högerns skattepolitik. Skattekvoten och de sociala utgifternas andel av ekonomin har minskat under en längre tid, vilket speglar underfinansieringen av välfärden och kvalitetsbristerna i välfärdsprogrammen. Det finns därför ett stort behov av en omfattande skattereform för att lösa dagens skatteproblem och öka det totala skatteuttaget.

Dagens ekonomiska styrning brister i samordning mellan finans- och penningpolitiken. Detta leder till ineffektiva åtgärder och en politik som ofta motverkar sina egna mål. Vi föreslår en översyn av stabiliseringspolitiken för att säkerställa en bättre samordning mellan finans- och penningpolitiken, så att resurser används optimalt för att bekämpa konjunktursvängningar och trygga ekonomisk stabilitet. Riksbankens självständighet, som bland annat innebär att någon samordning av penning- och finanspolitiken mellan regeringen och Riksbanken inte får ske, varken formellt eller informellt, behöver ses över. I en liten öppen ekonomi som den svenska är frågan om vi kan avstå från en sådan samordning. Det behövs en rejäl diskussion om hur en effektiv stabiliseringspolitik bör se ut, samt hur finans- och penningpolitiken tillsammans ska kunna hantera ekonomiska chocker, såsom internationella finanskriser, utan att Riksbankens ställning anses hotad. Vi anser att det måste utvecklas former för en regelbunden dialog mellan Riksbanken och regeringen om stabiliseringspolitiken. Det är inte rimligt att regeringen respektive Riksbanken ständigt ska behöva gissa sig fram till hur den andre tänker, och vilka åtgärder som övervägs.

För att kunna utforma rättvis politik och bekämpa ekonomiska ojämlikheter krävs bättre insyn i förmögenhets- och skuldförhållanden i Sverige. Ett nationellt skuld- och förmögenhetsregister är en nödvändig åtgärd för att skapa ökad transparens och säkerställa att alla bidrar rättvist till det gemensamma.

Förslag till beslut

att målet för den ekonomiska politiken ska vara full sysselsättning

att det finanspolitiska ramverket reformeras för att möjliggöra lånefinansiering av samhällsnyttiga offentliga investeringar.

att det nuvarande skuldankaret höjs till 45 procent av BNP, med ett intervall på plus/minus fem procentenheter.

att införandet av en investeringsbudget för samhällsekonomiskt lönsamma projekt övervägs.

att en ny skattereform genomförs för att skapa ett mer enhetligt, neutralt och likformigt progressivt skattesystem där de med de högsta inkomsterna och tillgångarna ska bidra mer till den generella välfärden.

att en ny skattereform ska bidra till att höja skattekvoten för att minska klyftorna, säkerställa tillräcklig finansiering av framtida välfärd, klimatomställning samt försvars- och brottsbekämpningsutgifter.

att det genomförs en översyn av beskattningen av kapital i syfte att öka beskattningen.

att insatserna mot skatteflykt, skatteundandragande, aggressiv skatteplanering och skadlig skattekonkurrens skärps.

att en översyn av stabiliseringspolitiken genomförs för att möjliggöra en samordning mellan finans- och penningpolitiken.

att upprätta ett nationellt skuld- och förmögenhetsregister.